

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.04.2014, sp. zn. 8 Tdo 440/2014, ECLI:CZ:NS:2014:8.TDO.440.2014.1

Číslo: 15/2015

Právní věta: Překážkou, jejímž účelem je zabránit vniknutí ve smyslu § 178 odst. 2 tr. zákoníku, může být i branka oplocení uzamykatelná na klíč, a to i přesto, že v době činu byl zámek zevnitř uzamčen klíčem, který v něm zůstal. Z hlediska uvedeného kvalifikačního znaku je podstatné, že uzamčená branka vytváří překážku bránící vniknutí na pozemek a překonání takové překážky spočívá v jejím odemčení. To lze realizovat jakýmkoliv klíčem a není rozhodné, zda si jej pachatel donesl nebo zda užil klíč, který zůstal po uzamknutí ve dveřích.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 23.04.2014

Spisová značka: 8 Tdo 440/2014

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Porušování domovní svobody

Předpisy: §126 Zákona č. 40/1964 Sb.
§3 Zákona č. 40/1964 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné Z. L. proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 12 To 400/2013, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Okresního soudu v Kolíně pod sp. zn. 1 T 132/2013.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Kolíně ze dne 26. 9. 2013, sp. zn. 1 T 132/2013, byla obviněná Z. L. uznána vinnou pokusem přečinu krádeže podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, § 205 odst. 1 písm. a), odst. 2 tr. zákoníku a přečinem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku, kterých se podle skutkových zjištění dopustila tím, že dne 5. 9. 2013 kolem 11.45 hodin v obci N., okres K., v úmyslu odcizit cizí věci přistoupila k brance oplocení rodinného domu č. p. 5, kterou pomocí klíče umístěného zevnitř v zámku odemkla a otevřela, prošla jí ke vchodovým dveřím domu opatřeným koulí, které otevřela pomocí klíče zasunutého v zámku z vnější strany, vstoupila do domu, chodbou prošla do ložnice, kterou začala prohledávat, a pokusila se zde odcizit stříbrné řetízky, náušnice a prstýnky v celkové hodnotě 2100 Kč, zlatý řetízek a náušnice v celkové hodnotě 2000 Kč, mobilní telefon zn. Sony Ericsson v hodnotě 500 Kč a drobnou bižuterii v hodnotě 1750 Kč, což se jí však

nezdařilo, neboť při prohledávání krabiček s uvedenými věcmi byla vyrušena vlastníky domu a věci M. H. a I. H. přičemž se tohoto jednání dopustila přesto, že jí byl trestním příkazem Okresního soudu v Lounech ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. 3 T 182/2011, který nabyl právní moci dne 24. 7. 2012, uložen mimo jiné za přečin krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku trest zákazu pobytu v obvodu Okresního soudu v Lounech v trvání dvou let a rozsudkem Okresního soudu v Berouně sp. zn. 8 T 131/2012, ze dne 25. 10. 2012, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze sp. zn. 11 To 492/2012, ze dne 6. 12. 2012, jí byl mimo jiné za přečin krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání dvou let se zařazením do věznice s ostrahou.

Za uvedené přečiny byla obviněná odsouzena podle § 178 odst. 2, § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou let, pro jehož výkon byla podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku zařazena do věznice s ostrahou. Zároveň jí byl uložen podle § 75 odst. 1 tr. zákoníku trest zákazu pobytu v okrese K. v trvání tří roků.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací z podnětu odvolání obviněné rozsudkem ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 12 To 400/2013, podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. částečně zrušil uvedený rozsudek soudu prvního stupně, a to v celém výroku o trestu, a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že při nezměněném výroku o vině obviněnou odsoudil podle § 178 odst. 2, § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání čtrnácti měsíců, pro jehož výkon ji podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala obviněná prostřednictvím obhájce z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. dovolání, neboť má za to, že soudy nesprávně právně posoudily čin, jehož se dopustila. Brojila proti tomu, že spáchala pokus přečinu krádeže, když žádnou z věcí uvedených ve výroku o vině odsuzujícího rozsudku neměla u sebe, a tudíž jí nebyl prokázán úmysl uvedené věci odcizit. Navíc, pokud byla podle výpovědi poškozené spatřena na chodbě domu, a nikoli v ložnici, kde se věci nacházely, z ničeho nevyplývalo, že by do ložnice vstoupila. Obviněná namítla, že nebyl dostatečně prokázán skutkový stav věci. Do domu vstoupila jen proto, že dveře i branka domu byly odemčené, v ložnici nebyla, věci odcizit nechtěla, stála jen na chodbě a chtěla se dotázat na možnost ubytování. Uvedla, že nepřekonala překážku, protože dvířka z ulice byla odemčená; zda v nich byl klíč, si nepamatuje. Nemůže se proto jednat ani o naplnění znaku skutkové podstaty podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku spočívajícího v „překonání překážky, jejímž účelem je zabránit vniknutí“, když i dveře do domu byly odemčené. Skutečnost, že zámky ani dveře nebyly nikterak poškozené, svědčí o tom, že žádnou překážku nepřekonávala. Podle obviněné nebyla náležitým způsobem zjištěna ani hodnota uvedených předmětů, která byla stanovena jen odhadem poškozené a nikoliv znalcem. Obviněná považovala dokazování za neúplné i proto, že soudy nevyslechly jako svědka jejího druha M. K. a neprovedly důkaz znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie, jakož i odvětví onkologie za účelem posouzení vlivu stresu spojeného s výkonem trestu odnětí svobody na její aktuální zdravotní stav. Obviněná s odkazem na to, že trpí nevyléčitelným onkologickým onemocněním a zdravotními problémy s ním spojenými, zdůrazňovala pochybnosti o své způsobilosti k výkonu trestu odnětí svobody a zmiňovala i další problémy se svým nedobрым zdravotním stavem spojené.

Obviněná navrhla, aby Nejvyšší soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 12 To 400/2013, spolu s rozsudkem Okresního soudu v Kolíně ze dne 26. 9. 2013, sp. zn. 1 T 132/2013, a věc přikázal k novému projednání a rozhodnutí s doporučením provést uvedené důkazy, případně aby Nejvyšší soud sám ve věci rozhodl a zprostil ji obžaloby.

K podanému dovolání se vyjádřil státní zástupce působící u Nejvyššího státního zastupitelství, který za námitky uplatněné v souladu s označeným dovolacím důvodem považoval jen výtky, že nešlo o překážku zabráňující vniknutí ve smyslu § 178 odst. 2 tr. zákoníku a že nebyl prokázán úmysl přisvojit si cizí věc nikoli nepatrné hodnoty ve smyslu § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. K první

námítce s poukazem na výklad uvedeného pojmu konstatoval, že ze skutkových zjištění soudů vyplývá, že obviněná otevřela vstupní dveře opatřené tzv. koulí klíčem v nich umístěným, přičemž takto vybavené dveře lze považovat za překážku srovnatelnou s dveřmi uzamčenými, neboť v obou případech je třeba k jejich otevření použít klíč. Proto nepovažoval tuto výhradu za právně významnou a vyhodnotil ji jako zjevně neopodstatněnou. Podle jeho názoru nemohla obstát ani námitka vztahující se k zavinění, neboť balancuje na hraně ryze skutkového charakteru, když obviněná pomíjí, že prohledávala prostory ložnice poškozených. Na tom nic nemění ani její obhajoba, že v prostoru ložnice nebyla přistižena a žádné věci u ní nebyly nalezeny, protože když poškození obviněnou v bytě objevili, byly dveře do ložnice otevřené a v ní byly zotvírané krabičky od šperků, což svědčí o tom, že se tam uvedených věcí skutečně zmocnit chtěla. Právní kvalifikaci považoval za správnou, přičemž nedokonání tohoto přečinu spočívá právě v té okolnosti, že se jí nepodařilo, pro odhalení její přítomnosti v domě, uvedených věcí zmocnit. Státní zástupce zdůraznil, že námitky obdobného obsahu obviněná uplatňovala již v rámci řízení před soudy obou stupňů, přičemž soudy se těmito námitkami dostatečně zabývaly a v odůvodnění svých rozhodnutí vypořádaly. K určení hodnoty věci konstatoval, že podle obsahu spisu byla stanovena odborným vyjádřením, a nikoliv jen odhadem poškozené. Obviněnou tvrzené okolnosti ohledně jejího zdravotního stavu nepovažoval za relevantní z hlediska závěru o vině, když takové skutečnosti lze následně hodnotit v rámci vykonávacího řízení. Z uvedených důvodů státní zástupce navrhl podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné odmítnout.

Nejvyšší soud jako soud dovolací shledal, že dovolání obviněné je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou, v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit. Dále zkoumal, zda bylo uplatněno v souladu s označeným dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Z uvedené dikce plyne, že prostřednictvím tohoto dovolacího důvodu lze dovoláním vytýkat výlučně vady právní, které vyplývají buď z nesprávného právního posouzení skutku, anebo z jiného nesprávného hmotně právního posouzení, tedy to, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2006, sp. zn. [5 Tdo 708/2006](#), uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, sešit 27, č. T 912.).

Dovolání obviněné v převážné části obsahuje výhrady proti skutkovým zjištěním, jež byla učiněna zejména soudem prvního stupně, a směřuje i proti tomu, že soudy neprovedly dokazování v potřebném rozsahu. S označeným důvodem dovolání proto nekorespondují především výhrady, že branku ani dveře neodemkla, že nebyla v ložnici, že to nebyla ona, kdo otvíral krabičky od šperků, nebo pokud požadovala doplnění dokazování. Tyto námitky nemají povahu právních výhrad a nelze je pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. podřadit, protože je jimi vytýkán procesní postup soudů ve smyslu § 2 odst. 5, 6 tr. ř. Ve vztahu k těmto skutečnostem nebyl naplněn nejen označený dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ale ani žádný jiný z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a proto Nejvyšší soud nebyl oprávněn ohledně těchto otázek správnost napadených rozhodnutí přezkoumávat. I přesto však nad rámec uvedeného zdůrazňuje, že v projednávané věci nebyly zjištěny žádné procení nedostatky, které by svědčily o vadném či nesprávném postupu soudů obou stupňů. Dokazování bylo provedeno v potřebném rozsahu a opatřené důkazy byly také řádně a v souladu se zákonem zhodnoceny tak, jak je požadováno v § 2 odst. 5, 6 tr. ř. Proto ani na základě nich učiněná skutková zjištění nevyvolávají pochybnosti.

Na označený dovolací důvod nedopadá ani požadavek dovolatelky na přezkum jejího zdravotního stavu s poukazem na nemožnost výkonu trestu odnětí svobody, protože se nejedná o právní výhrady. Nejvyšší soud se nemohl zabývat požadavkem na přezkoumání zdravotní způsobilosti k výkonu trestu obviněné, neboť tato otázka může být řešena toliko v rámci vykonávacího řízení. Neprovedení

výslechu druha M. K., jehož se obviněná dovolávala, je opakováním námitky, na kterou již v předchozím řízení dostatečně reagoval soud druhého stupně, vysvětlil, proč jej nelze provést, a proto se nemůže jednat ani o tzv. opomenuté důkazy. Tyto námitky nelze podřadit pod žádný z dovolacích důvodů, tudíž z jejich podnětu Nejvyšší soud napadená rozhodnutí neposuzoval.

Na základě správných skutkových zjištění je nutné posuzovat i výhrady obviněné, které mají právní povahu a jsou učiněné v souladu s označeným dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jež spočívají jednak v tom, že nebyl naplněn znak „překonání překážky, jejímž účelem je zabránit vniknutí“ u přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku, jednak že u ní chybí zavinění, když nechtěla věci v domě odcizit.

Ve vztahu k námitce o nepřekonání překážky, jejímž účelem je zabránit vniknutí, lze poznamenat, že obviněná byla uznána vinnou na skutkovém základu, že „přistoupila k brance oplocení rodinného domu č. p. 5, kterou pomocí klíče umístěného zevnitř v zámku odemkla a otevřela, prošla jí ke vchodovým dveřím do uvedeného domu opatřeným koulí, které otevřela pomocí klíče zasunutého v zámku z vnější strany, vstoupila do domu, chodbou prošla do ložnice“. Soud prvního stupně v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že „vstup za pomoci klíče v zámku zevnitř je vloupáním, překonáním překážky zabraňující vniknutí“ (viz strana 3 rozsudku). Odvolací soud k identické námitce obviněné uplatněné v jejím odvolání potvrdil správnost závěru soudu prvního stupně a své úvahy rozvedl na straně 3 dovoláním napadeného rozsudku.

K tomu Nejvyšší soud doplňuje, že přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku se dopustí ten, kdo neoprávněně vnikne do obydlí jiného nebo tam neoprávněně setrvá, užije-li při činu násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí nebo překoná-li překážku, jejímž cílem je zabránit vniknutí.

Překážkou, jejímž účelem je zabránit vniknutí, je jakákoli zábrana proti vniknutí do obydlí, a proto to jsou zejména zamčené dveře, plot, zábradlí balkonu, mříže, ale i okno přístupné jen s použitím žebříku. Překážka nemusí být překonána s použitím násilí, ale postačí jakékoli její odstranění, otevření, přeskocení, přeлезení apod. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2001, sp. zn. [7 Tz 53/2001](#), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2003, sp. zn. [5 Tdo 1437/2003](#), nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2010, sp. zn. [7 Tdo 125/2010](#)). V tomto smyslu překážkou, jejímž účelem je zabránit vniknutí podle § 178 odst. 2 tr. zákoníku, může být i překážka, která není součástí samotného domu, ale brání volnému přístupu na pozemek, na němž se dům nachází (srov. rozhodnutí č. 38/1993-I. Sb. rozh. tr.).

Jak je ve skutkových zjištěních v projednávané trestní věci uvedeno, obviněná vnikla nejprve na pozemek poškozených tak, že si odemkla dveře u branky oplocení domu. Již tímto vstupem překonala překážku bránící vniknout na uvedený pozemek, neboť takovému vstupu zabráňovalo již samotné oplocení. Dveře v něm umístěné byly uzamykatelné na klíč a v době činu jím byla branka uzamčena, neboť klíč se v době vniknutí obviněné nacházel v zámku zevnitř. Obviněná na pozemek vnikla tak, že branku tímto klíčem (tj. s přesahem z vnější strany) odemkla. Je tedy nepochybné, že uzamčená branka vytvářela takovou překážku, která bránila vstupu na pozemek. Tomuto závěru nebrání ani okolnost, že uvnitř uzamčeného zámku zůstal klíč, neboť pro naplnění uvedeného znaku je rozhodující překonání překážky bránící vniknutí, kterou v daném případě představovala jak uzamčená branka, tak i uzamčené vchodové dveře. Překonání takové překážky spočívá v jejím odemčení, což lze realizovat jakýmkoliv klíčem, a není tedy rozhodné, zda si jej pachatel donesl nebo využil toho, že zůstal zasunut v zámku dveří. Pro úplnost dovolací soud dodává, že odemknutí uzamčené branky bez svolení oprávněné osoby, jak k němu došlo v posuzovaném případě, představuje i nedovolené překonání uzamčení a naplňuje též znaky vloupání ve smyslu § 121 tr. zákoníku (k čemuž však s ohledem na zákaz refomatationis in peius již nelze při právním posouzení skutku přihlídnout).

Soudy proto zcela správně čin obviněné posoudily jako přečin porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku, neboť důvodně dovodily, že obviněná překonala překážku, jejímž účelem bylo zabránit vniknutí.

Ve vztahu k námitce obviněné, že se po subjektivní stránce nedopustila pokusu přečinu krádeže podle § 21 odst. 1, § 205 odst. 1 písm. a), odst. 2 tr. zákoníku, protože u ní nebyly nalezeny věci, jež měla odcizit, lze zmínit, že přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), odst. 2 tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku spáchá ten, kdo v úmyslu dopustit se trestného činu se dopustí jednání bezprostředně směřujícího k přisvojení si cizí věc tím, že se jí zmocní, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou, byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen, avšak k dokonání činu nedošlo.

Jedná se o úmyslný přečin, a k naplnění subjektivní stránky u něj postačuje, dopustil se jej pachatel alespoň v úmyslu nepřímém. Zavinění vyjadřuje vnitřní vztah pachatele k následku jeho jednání. Subjektivní stránka je takovým psychickým vztahem pachatele, který nelze přímo pozorovat, a na zavinění lze proto usuzovat ze všech okolností případu, za kterých ke spáchání trestného činu došlo. Může to být i určité chování pachatele, neboť i jednání je projevem vůle.

Soudy obou stupňů uvedená pravidla v projednávané věci respektovaly, neboť si pro své závěry o tom, že obviněná chtěla z domu odcizit šperky toho druhu a charakteru, jak je rozveden ve skutkových zjištěních, opatřily dostatek důkazů. Na úmysl obviněné správně usuzovaly ze všech zjištěných okolností, za nichž byl čin spáchán. V souladu s nimi závěr o přímém úmyslu obviněné dovodily právě z toho, že obviněná již výše popsáním způsobem vnikla na pozemek a poté do domu poškozených, kde i přesto, že v té době byly přítomny poškozená se svou matkou, pronikla chodbou až do ložnice. V ložnici našla krabičky se šperky či bižuterií, které otevřela. Ve svém jednání ustala pouze proto, že poškozená, která zjistila její přítomnost v domě, přišla k ložnici. V ten moment však obviněná ložnici již opustila a v době, kdy se s poškozenou setkaly, stála na chodbě. Přesto v ložnici zůstaly šperky a krabičky, v nichž byly šperky uloženy, ve stavu, který neodpovídal tomu, v jakém je poškozená mívala uschovány. V kontextu všech těchto souvislostí, které vyplynuly z provedeného dokazování, je zcela správný závěr soudů, že se obviněná pokusila šperky odcizit, avšak svůj čin nedokonala proto, že byla ve své činnosti vyrušena poškozenou. Obviněná chtěla šperky odcizit, a tudíž si byla od počátku vědoma, že vstupuje nejprve na cizí pozemek a posléze i do domu bez povolení a souhlasu jeho majitelů, a to s jediným cílem – zmocnit se cenných věcí umístěných v tomto domě – a za tím účelem také zamířila do ložnice poškozených, kde předpokládala, že budou uloženy šperky, případně jiné cenné věci, a ze stejného důvodu začala ložnici také prohledávat. Úmysl obviněné byl výsledky provedeného dokazování nepochybně zjištěn a prokázán.

Pokud dovolatelka zpochybnila soudy učiněný závěr o stanovení výše škody, k jejímuž způsobení její čin bezprostředně směřoval, vytýkala zcela v rozporu se zajištěnými podklady, že soudy nepostupovaly podle § 138 tr. zákoníku, jestliže vycházely jen z odhadu hodnoty předmětných šperků uvedeného poškozenou. Nejvyšší soud konstatuje, že tato výhrada nemá podklad v provedeném dokazování, neboť z obsahu spisového materiálu je patrné, že hodnota věcí, jež se obviněná pokusila odcizit, byla určena na základě odborného vyjádření M. V., který ji stanovil na 6350 Kč (č. l. 40). Požadavek, aby v této jednoduché záležitosti zpracovával ohodnocení věcí znalec, by nerespektoval ustanovení § 105 tr. ř., podle něhož lze znalce přibrat jen u posouzení složitých otázek, o níž se v této věci nejedná. Hodnota věcí, které obviněná zamýšlela odcizit, přesáhla hranici škody nikoli nepatrné, kterou je ve smyslu § 138 odst. 1 tr. zákoníku škoda dosahující částky nejméně 5000 Kč, a proto i právní kvalifikace jejího jednání je v tomto směru správná a podepřená výsledky provedeného dokazování.

Nejvyšší soud proto dovolání obviněné Z. L. odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.